

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
Seleksiya Yutuqlari To'g'risida

(Yangi tahrir)

I. UMUMIY QOIDALAR

1-modda. Ushbu Qonunning maqsadi

Ushbu Qonunning maqsadi seleksiya yutuqlarini yaratish, huquqiy muhofaza qilish va ulardan foydalanish sohasidagi munosabatlarni tartibga solishdan iborat.

2-modda. Asosiy tushunchalar

Ushbu Qonunda quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

zot – genetik jihatdan o'zaro bog'liq biologik va morfologik xususiyatlari hamda belgilariga qarab aniqlanadigan hayvonlar (shu jumladan, parrandalar, hasharotlar, ipak qurti) yoki ularning duragaylari guruhi bo'lib, bu xususiyatlari hamda belgilarning ayrimlari aynan shu guruhga xos bo'ladi va uni hayvonlarning boshqa guruhlaridan farqlab turadi. Zot guruhi, zot ichidagi (zonal) tip, zavod tipi, zavod liniyasи, zot oilasi, partenoklonlar, liniyalar, duragaylar zotning muhofaza qilinadigan obyektlaridir;

ish beruvchi – seleksiya yutug'ini yaratish to'g'risida topshiriq bergan va bu topshiriq bajarilishini moliyalashtirayotgan yuridik yoki jismoniy shaxs;

litsenziar – seleksiya yutug'idan foydalanish huquqini litsenziatga litsenziya shartnomasi asosida beruvchi patent egasi;

litsenziyat – seleksiya yutug'idan foydalanish huquqini litsenziardan litsenziya shartnomasi asosida olgan yuridik yoki jismoniy shaxs;

nav – o'simliklar guruhi bo'lib, u nasldan-naslga barqaror o'tuvchi, muayyan genotip yoki genotiplar kombinatsiyasini boshqalaridan ajratib turuvchi belgilarga qarab aniqlanadi va ayni bir botanik taksondagi boshqa o'simliklar guruhidan bir yoki bir necha belgilari bilan farqlanadi. Klon, liniya, birinchi avlod duragayi, populyatsiya navning muhofaza qilinadigan obyektlaridir;

patent egasi – seleksiya yutug'iga berilgan patentning egasi;

seleksiya yutug'i – o'simliklarning yangi navi, hayvonlarning yangi zoti;

talabnama beruvchi – seleksiya yutug'iga patent berish haqida talabnama topshirgan yuridik yoki jismoniy shaxs.

3-modda. Seleksiya yutuqlari to'g'risidagi qonun hujjatlari

Seleksiya yutuqlari to'g'risidagi qonun hujjatlari ushbu Qonun va boshqa qonun hujjatlaridan iboratdir.

Agar O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomasida O'zbekiston Respublikasining seleksiya yutuqlari to'g'risidagi qonun hujjatlarida nazarda tutilganidan boshqacha qoidalari belgilangan bo'lsa, xalqaro shartnoma qoidalari qo'llaniladi.

4-modda. Seleksiya yutuqlarini huquqiy muhofaza qilishning tashkiliy asoslari

O'zbekiston Respublikasi Davlat patent idorasi (bundan buyon matnda Patent idorasi deb yuritiladi) seleksiya yutuqlarini huquqiy muhofaza qilish sohasidagi davlat siyosatining amalga oshirilishini ta'minlaydi.

Patent idorasi seleksiya yutuqlariga patentlar berish haqidagi talabnomalarni (bundan buyon matnda patent berish haqidagi talabnomalar deb yuritiladi) qabul qilib oladi hamda ko'rib chiqadi, ular bo'yicha rasmiy ekspertiza o'tkazadi, O'simlik nislari davlat reyestrini hamda Hayvon zotlari davlat reyestrini (bundan buyon matnda reyestr deb yuritiladi) yuritadi, seleksiya yutuqlariga patentlar beradi, talabnomalar materiallari va O'zbekiston Respublikasida ro'yxatga olinib, muhofaza qilinayotgan seleksiya yutuqlari haqidagi ma'lumotlarni rasmiy ravishda e'lon qiladi, seleksiya yutuqlari to'g'risidagi qonun hujjatlarini qo'llashga doir qoidalari qabul qiladi hamda tushuntirishlar beradi.

O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jaligi vazirligining Qishloq xo'jalik ekinlari navlarini sinash davlat komissiyasi, Chorvachilikda naslchilik ishlari bo'yicha bosh davlat inspeksiyasi (bundan buyon matnda ixtisoslashtirilgan tashkilotlar deb yuritiladi) talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutuqlarining patentga layoqatliliginı ekspertizadan o'tkazadi.

5-modda. Seleksiya yutug'inining muallifi

Ijodiy mehnati bilan o'simliklarning yangi navi yoki hayvonlarning yangi zotini yaratgan (chiqargan yoki aniqlagan) jismoniy shaxs seleksiya yutug'inining muallifi deb e'tirof etiladi.

Agar seleksiya yutug'ini yaratishda bir nechta jismoniy shaxs ishtirok etgan bo'lsa, ularning hammasi hammualliflar deb e'tirof etiladi. Hammualliflarga tegishli bo'lgan huquqlardan foydalanish tartibi qonun hujjatlarida hamda ular o'rtasidagi kelishuvda belgilanadi.

Mualliflik huquqi boshqaga o'tkazilmaydigan shaxsiy huquq bo'lib, muddatsiz himoya qilinadi.

Muallif (hammualliflar) o'z nomi (nomlari) patent berish haqidagi talabnomada, patentda va seleksiya yutug'i xususida e'lon qilinadigan barcha materiallarda ko'rsatilishi huquqiga ega.

6-modda. Patent egasi

Seleksiya yutug'iga patent:

seleksiya yutug'inining muallifiga (hammualliflariiga) yoki uning (ularning) merosxo'riga(merosxo'rlariga);

muallif yoki uning merosxo'ri tomonidan patent berish haqidagi talabnomada yoki seleksiya yutug'i ro'yxatdan o'tkazilgunga qadar Patent idorasiga topshirilgan talabnomalar beruvchini o'zgartirish to'g'risidagi arizada ko'rsatilgan yuridik va (yoki) jismoniy shaxslarga (ular rozi bo'lgan taqdirda);

ushbu Qonunning 7-moddasida nazarda tutilgan hollarda ish beruvchiga beriladi.

7-modda. Xizmat tartibida yaratilgan seleksiya yutug'i patentining egasi

Agar muallif (hammualliflar) seleksiya yutug'i yaratilayotganda:

O'zi (o'zlari) egallab turgan lavozimga xos vazifalarni bajargan bo'lsa;

seleksiya yutug'ini yaratish maqsadini ko'zlab zimmasiga (zimmalariga) maxsus yuklatilgan vazifalarni bajargan bo'lsa;

ish beruvchi tomonidan o'ziga (o'zlariga) berilgan moddiy vositalar yoki moliyaviy mablag'lardan foydalangan bo'lsa;

o'zi (o'zlari) ish jarayonida orttirgan, ish beruvchi tashkilotning o'ziga xos xususiyatini tashkil etadigan bilim va tajribadan foydalangan bo'lsa, bunday seleksiya yutug'i xizmat tartibida yaratilgan deb hisoblanadi.

Agar ish beruvchi yaratilgan seleksiya yutug'i to'g'risida muallif (hammualliflar) tomonidan xabardor qilingangan kundan e'tiboran to'rt oy ichida Patent idorasiga patent berish haqidagi talabnomani topshirmasa, patent berish haqidagi talabnomani topshirish huquqidan boshqa shaxs foydasiga voz kechmasa va seleksiya yutug'ini sir saqlash to'g'risida muallifga (hammualliflarga) ma'lum qilmasa, muallif (xammualliflar) talabnama topshirish va o'z nomiga patent olish huquqiga ega bo'ladi. Bunday holda, ish beruvchi patent egasiga shartnomada belgilanadigan miqdorda tovon to'lab, o'z ishlab chiqarishida seleksiya yutug'idan foydalinish huquqiga ega bo'ladi.

Ish beruvchi seleksiya yutug'ini sir saqlagan taqdirda muallifga (hammualliflarga) mutanosib ravishda haq to'lashi shart, haq miqdori shartnomada belgilanadi.

Patent egasi bo'limgan seleksiya yutug'inining muallifi (hammualliflari) seleksiya yutug'iga doir litsenziyadan foydalanganligi yoxud u sotilganligi uchun haq olish huquqiga ega, bu haqning miqdori va uni to'lash tartibi patent egasi yoki uning huquqiy vorisi bilan tuzilgan shartnomada belgilab qo'yiladi.

Muallifga (hammualliflarga) haqni patent egasi yoki uning huquqiy vorisi, agar seleksiya yutug'idan foydalanganlik uchun haq to'lash tartibi va muddatlari to'g'risidagi shartnomada boshqacha tartib nazarda tutilgan bo'lmasa, patentning amal qilish muddati davomida to'laydi.

Haq muallifga (hammualliflarga) seleksiya yutug'idan foydalangan hisobot davri tugaganidan keyin uzog'i bilan olti oy ichida to'lanadi.

II. SELEKSIYA YUTUG'INING PATENTGA LAYOQATLILIGI

8-modda. Seleksiya yutug'iga huquqiy muhofaza berish shartlari

Agar seleksiya yutug'i yangilik, farqlanish, turdoshlik va barqarorlik mezonlariga javob bersa, u huquqiy muhofaza qilinadi.

Ushbu Qonun 13-moddasining talablariga muvofiq seleksiya yutug'inining nomi bo'lishi lozim.

9-modda. Yangilik

Agar urug'lik, navning ko'chat materiali yoki zotning nasl materiali patent berish haqidagi talabnama topshirilgan sanadan e'tiboran:

O'zbekiston Respublikasi hududida – kamida bir yil oldin;

boshqa davlat hududida – kamida to'rt yil yoki, agar tok, yog'ochbop, manzarali, mevali daraxtlar va o'rmon daraxtlarining navlariga taalluqli bo'lsa, kamida olti yil oldin muallif, uning merosxo'ri tomonidan yoxud ularning roziligi bilan sotilmagan va foydalanish uchun boshqa shaxslarga berilmagan bo'lsa, yangilik hisoblanadi.

10-modda. Farqlanish

Seleksiya yutug'i patent berish haqidagi talabnama topshirilgan sanada boshqa har qanday barchaga ma'lum seleksiya yutug'idan aniq-ravshan farqlanishi lozim.

Seleksiya yutug'i, agar patent berish haqidagi talabnama har qanday mamlakatda topshirilgan va bu talabnomaga muvofiq patent yokimuhofazaning shunga o'xshash boshqa bir shakli berilgan bo'lsa yoxud seleksiya yutug'i shu mamlakatning seleksiya yutuqlari rasmiy reyestriga kiritilgan bo'lsa, talabnama topshirilgan sanada barchaga ma'lum deb hisoblanadi.

Barchaga ma'lumlik:

keyinchalik ko'paytirish, saqlash maqsadlarida yetishtirish, takror yetishtirish, nav yoki nasllik konditsiyasiga yetkazish va yuqorida sanab o'tilgan maqsadlarda asrash natijasida barchaga ma'lum bilim darajasining bir qismiga aylangan seleksiya yutug'iga nisbatan;

sotishga taklif etilgan, sotilgan, mamlakatga olib kirlgan yoki mamlakatdan olib chiqib ketilgan seleksiya yutug'iga nisbatan aniqlanadi.

11-modda. Turdoshlik

Agar ko'paytirishning o'ziga xos xususiyatlari hisobga olganda muayyan navli o'simliklar yoki muayyan zotli hayvonlar seleksiyalashtirish belgilari ko'ra bir xillikka ega bo'lsa, seleksiya yutug'i turdosh hisoblanadi.

12-modda. Barqarorlik

Agar seleksiya yutug'i bir necha marta ko'paytirilganidan keyin yoki alohida sikl bo'yicha ko'paytirilgan taqdirda ko'paytirishning har bir sikli oxirida uning asosiy belgilari o'zgarishsiz qolsa, u barqaror hisoblanadi.

13-modda. Seleksiya yutug'inining nomi

Seleksiya yutug'inining talabnama beruvchi taklif etgan va Patent idorasini tomonidan qabul qilingan nomi bo'lishi lozim.

Seleksiya yutug'ining nomi seleksiya yutug'ini identifikatsiya qilish imkonini berishi, qisqa bo'lisi, shuyokishunga yaqin botanik yoxud zoologik turdag'i mavjud seleksiya yutuqlarining nomidan farqlanib turishi kerak. Seleksiya yutug'ining nomi faqat raqamlardan iborat bo'lib qolmasligi, seleksiya yutug'ining xususiyatlari, kelib chiqishi, ahamiyati haqida, muallifning (hammualliflarning) shaxsi haqida yanglishishlarga olib kelmasligi, insonparvarlik va axloq qoidalariiga zid bo'lmaydi lozim.

Seleksiya yutug'ining nomi tegishli reyestrda ayni bir vaqtida muhofaza etiladigan seleksiya yutug'i to'g'risidagi ma'lumotlar hamkiritilgan holda qayd etiladi.

Agar patent berish haqidagi talabnama O'zbekiston Respublikasi va boshqa davlatlarda tosh-pirilayotgan bo'lsa, seleksiya yutug'ining nomi bu talabnomalarda bir xil bo'lisi lozim.

O'zbekiston Respublikasi hududida yoki O'zbekiston Respublikasi seleksiya yutuqlarini huquqiy muhofaza qilish to'g'risida shartnoma tuzgan mamlakat hududida urug'likni, navning ko'chat materialini yoxud zotning nasl materialini sotishni taklif etayotgan yoki sotayotgan har qanday shaxs seleksiya yutug'ining nomidan, agar uchinchi shaxslarning huquqlari bunday foydalanishga to'sqinlik qilmaydigan bo'lsa, hatto seleksiya yutug'iga berilgan patentning amal qilish muddati tugaganidan keyin ham foydalanishi shart.

III. SELEKSIYA YUTUG'IGA PATENT OLISH

14-modda. Seleksiya yutug'ining patenti

Patentga layoqatlilik mezonlariga javob beradigan va O'zbekiston Respublikasida muhofaza qilinadigan botanik va zoologik oila turkumlari hamda turlarga taalluqli seleksiya yutug'iga patent beriladi.

Seleksiya yutug'ining patenti (bundan buyon matnda patent deb yuritiladi) seleksiya yutug'ining yangilik ekanligini, farqlanishini, turdoshligi va barqarorligini, shuningdek patent egasining seleksiya yutug'ining nomi, seleksiya yutug'iga egalik qilish, undan foydalanish va uni tasarruf etishga bo'lgan huquqini tasdiqlaydi.

Patent egasining huquqi seleksiya yutug'i ruxyatga olinganligi to'g'risida Patent idorasining rasmiy axborotnomasida ma'lumot e'lon qilingan sanadan e'tiboran amalda deb hisoblanadi.

Patentning amal qilish muddati seleksiya yutug'i tegishli reyestrda ro'yxitga olingan sanadan e'tiboran yigirma yilga teng. Tok, yog'ochbop, manzarali, mevali daraxtlar va o'rmon daraxtlarining navlari, shu jumladan ularning payvandtaglari uchun bu muddat yigirma besh yilni tashkil etadi.

Patentning amal qilish muddati patent egasining iltimosnomasiga binoan ko'pi bilan o'n yilga uzaytirilishi mumkin.

15-modda. Patentga bo'lgan huquq

Patentga bo'lgan huquq muallifga (hammualliflarga) yoki uning (ularning) merosxo'riga (merosxo'rlariga) tegishlidir.

Agar bir nechta shaxs birgalikda bitta seleksiya yutug'i yaratgan bo'lsa, patentga bo'lgan huquq ularning hammasiga tegishli bo'ladi. Ulardan bittasining yoki bir nechtasining patentga bo'lgan huquqdan voz kechishi boshqalarining patent olish harakatlarini sodir etishiga hamda patent olish taomilida ishtirok etishiga taalluqli bo'lmaydi.

Muallif (hammualliflar) o'zining (o'zlarining) xizmat vazifalarini, muayyan topshiriqni bajarishi bilan bog'liq holda yoki ish beruvchi tashkilotning o'ziga xos xususiyatini tashkil etadigan bilim va tajriba yordamida yaratilgan seleksiya yutug'iga beriladigan patentga bo'lgan huquq, agar bu ular o'rtaqidagi shartnomada nazarda tutilgan bo'lsa, ish beruvchiga tegishlidir.

Agar seleksiya yutug'ini bir nechta shaxs bir-biridan mustaqil ravishda yaratgan bo'lsa, patent olish huquqi patent berish haqidagi talabnomani Patent idorasiga oldinroq topshirgan shaxsga, basharti u talabnomaga chaqirib olinmagan yoki rad etilmagan bo'lsa, tegishlidir.

Muallif (hammualliflar) agar o'zi (o'zları) yaratgan seleksiya yutug'ini, boshqalar g'ayriqonuniy o'zlashtirib olishi natijasida bu seleksiya yutug'iga talabnomasi topshirilgan yoki patent olingan bo'lsa, patent berilganligiga qarshi e'tiroz bildirish yoxud patent egasi sifatida o'ziga (o'zlariga) patentning o'tkazilishini sud tartibida talab qilish huquqiga ega.

Patent idorasining va ixtisoslashtirilgan tashkilotlarning xodimlari ana shu idora va tashkilotlarda ishlagan butun davrida ham, ishdan ketganlaridan keyin bir yil davomida ham patent olish, shuningdek o'zlarini muallif (hammualliflar) sifatida ko'rsatish huquqiga ega emas.

16-modda. Patent berish haqidagi talabnomani topshirish

Patent berish haqidagi talabnomasi muallif (hammualliflar), ish beruvchi yoki ularning huquqiy vorisi tomonidan Patent idorasiga toshpiriladi.

Patent berish haqidagi talabnomasi shaxsan, Patent idorasida ro'yxatga olingan patent vakili orqali yoki ishonchli shaxs orqali topshirilishi mumkin. Boshqa davlatlarning O'zbekiston Respublikasida doimiy turar joyiga ega bo'limgan fuqarolari va boshqa davlatlarning O'zbekiston Respublikasida doimiy manzili bo'limgan yuridik shaxslari, ularning patent vakillari yoki ishonchli shaxslari patent olish va uni o'z kuchida saqlash borasidagi ishlarni O'zbekiston Respublikasining patent vakillari orqali olib boradilar. Patent vakilining vakolatlari unga talabnomasi beruvchi yoki ishonchli shaxs bergan ishonchnoma bilan tasdiqlanadi.

17-modda. Patent berish haqidagi talabnomaning mazmuni

Patent berish haqidagi talabnomasi:

muallif (hammualliflar) va kimning nomiga patent so'ralayotgan bo'lsa, ana shu shaxs (shaxslar), shuningdek ularning turar joyi yoki manziliga doir ma'lumotlar ko'rsatilgan patent berish haqidagi arizani;

seleksiya yutug'ining nomi to'g'risidagi taklifni;

seleksiya yutug'ining tafsifini (texnikaviy anketasini);

seleksiya yutug'i namunalarining fotosuratlarini;

talabnomasi beruvchi tomonidan o'tkazilgan seleksiya yutug'i sinovlariga doir hujjatlarni;

talabnomasi beruvchining seleksiya yutug'idan foydalanilmaganligi, u sotilmaganligi, o'zga shaxsga berilmaganligi hamda uning yangilik talablariga mosligini tasdiqlaydigan deklaratsiyasini;

seleksiya yutug'ining ustuvorligini tasdiqlovchi hujjatni (zarurat bo'lganda);

talabnomasi beruvchining seleksiya yutug'ini sinovdan o'tkazish uchun materialni belgilangan

muddatda ixtisoslashtirilgan tashkilotga taqdim etish majburiyatini;

talabnama patent vakili yoki ishonzhli shaxs orqali topshirilganida ularga berilgan ishonzhnomani;

patent boji belgilangan miqdorda to'langanligini yoxud patent boji to'lashdan ozod qilish, shuningdek uning miqdonini kamaytirish asoslarini tasdiqlovchi hujjatni o'z ichiga olgan bo'lishi kerak.

Patent berish haqidagi talabnama bitta seleksiya yutug'iga taalluqli bo'lishi lozim.

Patent berish haqidagi talabnama topshirilgan sana ushbu moddaning birinchi qismi talablariga muvofiq bo'lgan hujjatlar Patent idorasiga kelib tushgan sanaga qarab belgilanadi.

Ushbu modda birinchi qismining yettinchi va sakkizinchi xatboshilarida ko'rsatilgan hujjatlar talabnama beruvchi tomonidan patent berish haqidagi talabnama toshpirilgan sanadan e'tiboran uch oy ichida taqdim etiladi. Agar talabnama beruvchi ko'rsatilgan muddat ichida ana shu hujjatlarni taqdim etmasa yoki ko'rsatilgan muddatni uzaytirish to'g'risida iltimosnoma topshirmasa, talabnama topshirilmagan hisoblanadi.

Patent berish haqidagi talabnama hujjatlariga doir talablarni Patent idorasasi ixtisoslashtirilgan tashkilotlar bilan birgalikda belgilaydi.

Patent berish haqidagi talabnomalarning materiallari Patent idorasidasir saqlanishi shart va talabnomalarning rasmiy ekspertizasini o'tkazish davrida talabnama beruvchining roziligidiz bu materiallar to'g'risida axborotlar berilmaydi.

18- modda. Seleksiya yutug'ining ustuvorligi

Seleksiya yutug'ining ustuvorligi ushbu Qonunning talablariga muvofiq rasmiylashtirilgan patent berish haqidagi talabnama Patent idorasiga toshpirilgan sanaga ko'ra belgilanadi.

Agar patent berish haqidagi aynan o'xshash talabnomalar ayni bitta ustuvorlik sanasiga ega bo'lsa, u holda patent Patent idorasiga birmuncha oldinroq sana bilan yuborilgan yoki ro'yxatga olish kirim raqamibermuncha oldinroq qayd etilgan talabnomaga beriladi.

Agar talabnama beruvchi Patent idorasiga patent berish haqidagi talabnomani topshirishdan oldin O'zbekiston Respublikasi seleksiya yutuqlarini huquqiy muhofaza qilish to'g'risida shartnoma tuzgan boshqa davlatga talabnama (bundan buyon matnda birinchi talabnama deb yuritiladi) topshirgan bo'lsa, talabnama beruvchi talabnama tushgan sanadan e'tiboran o'n ikki oy davomida birinchi talabnama boyicha ustuvorlik huquqiga ega bo'ladi.

Talabnama beruvchi Patent idorasiga yuborilayotgan patent berish haqidagi talabnomasida birinchi talabnomaning ustuvorlik sanasini ko'rsatishi lozim. Talabnama beruvchi talabnama Patent idorasiga toshpirilgan sanadan e'tiboran uch oy ichida birinchi talabnomaning nusxasini va tarjimasini taqdim etishi shart. Bu shartlar bajarilgan taqdirda, talabnama beruvchi birinchi talabnama topshirilgan sanadan e'tiboran uch yil mobaynida qo'shimcha hujjatlar va sinov uchun zarur material taqdim etmaslikka haqli.

Ushbu moddaning uchinchi qismida ko'rsatilgan muddatga rioya etmaslik, shuningdek belgilangan patent bojlarini to'lamaslik talab qilinayotgan ustuvorlik e'tirof etilmasliligiga sabab bo'ladi.

Patent berish haqidagi keyingi talabnomani topshirish, birinchi talabnomaning predmeti bo'lgan seleksiya yutug'ini e'lon qilish yoki undan foydalanish, agar bu ishlar ushbu moddaning uchinchi qismida nazarda tutilgan muddat ichida amalga oshirilgan bo'lsa, keyingi talabnomani rad etish uchun asos bo'la olmaydi. Bunday hollar uchinchi shaxslarning biron-bir huquqlari yuzaga kelishi uchun ham asos bo'la olmaydi.

19-modda. Seleksiya yutug'ining davlat ekspertizasi

Talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ining davlat ekspertizasi talabnomaning rasmiy ekspertizasini va mazkur seleksiya yutug'i yangilik ekanligini ekspertiza qilishdan hamda farqlanish, turdoshlik va barqarorlikni aniqlash maqsadida sinovdan o'tkazishdan iborat patentga layoqatililik ekspertizasini o'z ichiga oladi.

20-modda. Talabnomaning rasmiy ekspertizasi

Talabnomaning rasmiy ekspertizasi talabnoma topshirilgan sanadan boshlab ikki oy o'tgandan keyin o'tkaziladi. Ekspertiza mobaynida ustuvorlik sanasi belgilanadi, zarur hujjatlarning qo'yilayogan talablarga qanchalik mosligi tekshiriladi.

Talabnoma beruvchi talabnoma topshirilgan sanadan e'tiboran ikki oy mobaynida o'z tashabbusi bilan talabnoma materiallariga qo'shimchalar, aniqliklar yoki tuzatishlarkiritishga haqlidir.

Agar zarur qo'shimchalar, aniqliklar yoki tuzatishlar belgilangan muddatda kiritilmagan yoxud patent berish haqidagi talabnoma tushgan sanada undagi yetishmayotgan hujjatlar taqdim etilmagan taqdirda, talabnoma ko'rib chiqish uchun qabul qilinmaydi.

Talabnoma beruvchi tomonidan o'tkazib yuborilgan muddat, uning bu muddat o'tganidan keyin olti oydan kechiktirmay topshirgan iltimosnomasiga binoan, Patent idorasini tomonidan tiklanishi mumkin.

Talabnomaning rasmiy ekspertizasi natijalari bo'yicha Patent idorasining qarori talabnoma beruvchiga ma'lum qilinadi.

Talabnoma beruvchi Patent idorasining qaroriga rozi bo'lmasa, qaror yuborilgan sanadan e'tiboran uch oy mobaynida Patent idorasining Apellatsiya kengashiga (bundan buyon matnda Apellatsiya kengashi deb yuritiladi) murojaat qilish huquqiga ega. Apellatsiya kengashi apellatsiya kelib tushgan sanadan e'tiboran ikki oylik muddat ichida uni ko'rib chiqishi lozim.

Apellatsiya kengashining qarori ustidan qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran olti oy ichida sudga shikoyat qilinishi mumkin.

Rasmiy ekspertizadan o'tgan patent berish haqidagi talabnomani Patent idorasini patentga layoqatililagini ekspertizadan o'tkazish uchun tegishli ixtisoslashtirilgan tashkilotga yuboradi.

21-modda. Seleksiya yutug'ining muvaqqat huquqiy muhofazasi

Muhofaza talab qilingan seleksiya yutug'iga muvaqqat huquqiy muhofaza patent berish haqidagi talabnomaga oid ma'lumotlar e'lon qilingan sanadan e'tiboran seleksiya yutug'i tegishli reyestrda ro'yxatga olinadigan sanaga qadar belgilanadi.

Seleksiya yutug'iga muvaqqat huquqiy muhofaza amal qiladigan davrda talabnoma beruvchiga nisbatan ushbu Qonunning 30-moddasiga muvofiq patent egasining huquqiamal qiladi.

Agar patent berishni rad etish haqida qaror qabul qilinib, bu qaror ustidan shikoyat qilish imkoniyatlari tugagan bo'lsa, muvaqqat huquqiy muhofaza boshlanmagan deb hisoblanadi.

Muhofaza talab qilingan seleksiya yutuqlaridan ularga muvaqqat huquqiy muhofaza belgilangan davrda foydalanayotgan shaxs patent olinganidan keyin patent egasining talabiga binoan unga tovon puli to'lashi shart, bu tovonning miqdori patent egasi bilan tuzilgan kelishuvda belgilab qo'yiladi.

22-modda. Seleksiya yutug'i yangilik ekanligining ekspertizasi

Seleksiya yutug'i yangilik ekanligining espertizasini ixtisoslashtirilgan tashkilot mavjud hujjatlar va dalil-isbotlar, shu jumladan o'z tashabbusi bilan olgan axborotlar asosida amalga oshiradi hamda talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ining yangilik mezoniga muvofiqligi yoki nomuvofiqligi to'g'risida Patent idorasiga xulosa taqdim etadi. Patent idorasi yangilik mavjudligi yoki yo'qligi to'g'risida talabnoma beruvchini yozma ravishda xabardor etadi.

Patent berish haqidagi talabnomaga oid ma'lumotlar e'lon qilingan sanadan e'tiboran olti oy ichida har qanday manfaatdor shaxs talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ining yangilik ekanligiga nisbatan o'z e'tirozini tegishli ixtisoslashtirilgan tashkilotga yuborishi mumkin.

Tegishli ixtisoslashtirilgan tashkilot e'tiroz olingenligini talabnoma beruvchiga ma'lum qiladi. Talabnoma beruvchi e'tirozga rozi bo'limasa, bildirishnoma olingen kundan e'tiboran uch oylik muddat ichida ixtisoslashtirilgan tashkilotga asoslantirilgan e'tiroz talabiniyuborish huquqiga ega. Ixtisoslashtirilgan tashkilot kelib tushgan materiallar yuzasidan qaror qabul qiladi va bundan manfaatdor shaxs hamda talabnoma beruvchinibundan xabardor etadi.

Agar talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'i yangilik mezoniga nomuvofiq bo'lsa, Patent idorasi patent berishni rad etish to'g'risida qaror qabul qiladi.

Talabnoma beruvchi uch oylik muddat ichida Patent idorasining patent berishni rad etish to'g'risidagi qarori ustidan Apellatsiya kengashiga appellatsiya bilan murojaat etishi mumkin. Apellatsiya kengashi appellatsiya kelib tushgan sanadan e'tiboran ikki oylik muddat ichida uni ko'rib chiqishi kerak.

Apellatsiya kengashining qarori ustidan qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran olti oy ichida sudga shikoyat qilinishi mumkin.

23-modda. Talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ining sinovlari

Talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ining sinovlari farqlanish, turdoshlik va barqarorlik mezonlariga moslikni sinashdan iboratdir.

Talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ining sinovlari ixtisoslashtirilgan tashkilotlar belgilaganusul va muddatlarda, ro'yxati O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlanadigan davlat nav sinash stansiyalarida, davlat nav sinash uchastkalarida, boshqa tashkilotlarda o'tkaziladi.

Talabnoma beruvchi sinov o'tkazish uchun kerakli miqdordagi urug'likni, ko'chat yoki nasl materialini ixtisoslashgirilgan tashkilot tomonidan belgilangan manzilga, ko'rsatilgan muddatlarda taqdim etishi shart.

Ixtisoslashtirilgan tashkilot talabnoma beruvchi, shuningdek O'zbekiston Respublikasining korxonalari, muassasalari, tashkilotlari va boshqa davlatlarning vakolatli organlari tomonidan taqdim etilgan sinov natijalaridan foydalanishga haqli.

Ixtisoslashtirilgan tashkilot sinov natijalariga ko'ra seleksiya yutug'inining patentga layoqatlilik mezonlariga mosligi to'g'risida xulosa chiqaradi.

Agar seleksiya yutug'i patentga layoqatlilik mezonlariga, uning nomi esa belgilangan talablarga javob bersa, ixtisoslashtirilgan tashkilot seleksiya yutug'inining rasmiy tavsifini tayyorlaydi, Patent idorasi esa patent berish to'g'risida qaror qabul qiladi.

Agar seleksiya yutug'i patentga layoqatlilik mezonlariga javob bermasa, Patent idorasi patent berishni rad etish to'g'risida qaror qabul qiladi.

Talabnoma beruvchi uch oylik muddat ichida Patent idorasining qarori ustidan Apellatsiya kengashiga appellatsiya bilan murojaat qilishi mumkin. Agar seleksiya yutug'ini qo'shimcha ravishda sinash zaruriyati yuzaga kelmasa, Apellatsiya kengashi appellatsiya kelib tushgan sanadan e'tiboran ikki oylik muddat ichida uni ko'rib chiqishi kerak.

Apellatsiya kengashining qarori ustidan qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran olti oy ichidasudga shikoyat qilinishi mumkin.

24-modda. Patent berish haqidagi talabnomani chaqirib olish

Patent berish haqidagi talabnoma patent berish to'g'risida yoki patent berishni rad etish haqidaqaror qabul qilungunga qadar talabnoma beruvchining yozma iltimosnomasiga binoan chaqirib olinishi mumkin.

Talabnoma beruvchilar bir nechta bo'lsa, patent berish haqidagi talabnoma faqat ulardan har birining roziliqi bilan chaqirib olinishi mumkin.

25- modda. Seleksiya yutug'ini ro'yxatga olish

Patent idorasi patent berish to'g'risida qaror qabul qilganidan keyin seleksiya yutug'ini tegishli reyestrda ro'yxatga oladi.

26-modda. Seleksiya yutug'iga doir ma'lumotlarni rasman e'lon qilish

Ko'rib chiqish uchun qabul qilingan patent berish haqidagi talabnomalarga, ro'yxatga olingan seleksiya yutuqlariga, Patent idorasining yuridik ahamiyatga ega harakatlariga doir ma'lumotlar, seleksiya yutuqlarining to'liq tavsiflari, huquqlardan boshqaning foydasiga voz kechish to'g'risidagi ro'yxatga olingan shartnomalar va litsenziya shartnomalari, shuningdek seleksiya yutuqlariga taalluqli boshqa ma'lumotlar Patent idorasining rasmiy axborotnomasida e'lon qilinadi.

27- modda. Patent berish

Patentni O'zbekiston Respublikasi nomidan Patent idorasi beradi.

Seleksiya yutug'i ro'yxatga olinganligi to'g'risidagi ma'lumot e'lon qilingan sanadan e'tiboran olti oy ichida har qanday shaxs patent berilishiga e'tiroz bildirishga haqlidir.

Patent berilishiga doir e'tirozni Apellatsiya kengashi tegishli ixtisoslashtirilgan tashkilotning vakillari ishtirokida e'tiroz bildirilgan sanadan e'tiboran olti oy ichida ko'rib chiqadi.

Agar patent berilishiga e'tirozlar bildirilmagan yoki bunday e'tirozlar rad etilgan- bo'lsa, Patent idorasasi seleksiya yutug'i ro'yxatga olinganligi to'g'risidagi ma'lumotlar e'lon qilingan sanadan e'tiboran olti oy o'tgach, patent beradi.

Patent bir necha shaxs nomiga so'ralalganda, ularga bitta patent beriladi.

Patentning shakli va unda ko'rsatiladigan ma'lumotlar tarkibi Patent idorasini tomonidan belgilanadi.

Berilgan patentdagi ko'zga yaqqol tashlanib turgan va texnik xatolar patent egasining talabiga ko'ra Patent idorasini tomonidan tuzatiladi.

Patent egasi patentni olganidan keyin muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'iga taalluqli zarur materialni saqlash uchun yuboradi.

28-modda. Seleksiya yutug'ini saqlash

Patent egasi navni, zotni patentning amal qilish muddati davomida shunday saqlashi shartki, toki nav, zot tegishli reyestrda ro'yxatga olingan sanada tuzilgan ularga doir rasmiy tavsifda ko'rsatilgan belgilari saqlanib qolsin.

Patent egasi ixtisoslashtirilgan tashkilotlar va (yoki) Patent idorasining so'roviga binoan nazorat sinovlarini o'tkazish uchun nav urug'larini yoki nasl materialini yuborishi va joyning o'zida tekshirib ko'riliishi uchun imkoniyat yaratib berishi shart.

29-modda. Patent bojlari

Patent berish haqidagi talabnomani topshirish, talabnomada ko'rsatilgan seleksiya yutug'ini ekspertiza va sinovdan o'tkazish, patent berish, uni o'z kuchida saqlab turish, shuningdek seleksiya yutug'ining huquqiy muhofazasi bilan bog'liq yuridik ahamiyatga ega boshqa harakatlarni bajarish uchun patent bojlari undiriladi. Patent bojlari Patent idorasiga to'lanadi.

Patent bojlarining miqdori va ularni to'lash muddatlari, ularni to'lashdan ozod qilish, to'lovlarining miqdorini kamaytirish yoki ularni qaytarib berish asosları, shuningdek patent bojlaridan foydalanish tartibi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

Patent bojlari talabnomaga beruvchi, patent egasi va boshqa manfaatdor shaxs tomonidan to'lanadi.

Patentni o'z kuchida saqlab turganlik uchun patent bojlarini to'lash maqsadida, qo'shimcha patent boji to'langan taqdirda, patent egasiga olti oylik imtiyozli muddat beriladi.

Agar patentni o'z kuchida saqlab turganlik uchun patent boji va qo'shimcha patent boji imtiyozli muddat mobaynida to'lanmasa, patentning amal qilishi patent boji belgilangan muddatda to'lanmagan kundan e'tiboran tugatiladi.

IV. PATENT EGASINING HUQUQI

30-modda. Patent egasining mutlaq huquqi

Seleksiya yutug'idano'z xohishiga ko'ra foydalanishga bo'lgan mutlaq huquq patent egasiga tegishlidir.

Manfaatdor shaxs muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'ining urug'lik, ko'chat yoki nasl materialini:

- yetishtirish va takror yetishtirish (ko'paytirish);
- nav yoki nasllik konditsiyasiga yetkazish;
- sotish uchun taklif qilish;
- sotish va boshqa usullarda o'tkazish;
- O'zbekiston Respublikasi hududidan olib chiqish;
- O'zbekiston Respublikasi hududiga olib kirish;
- yuqorida ko'rsatib o'tilgan maqsadlarda saqlash uchun patent egasining ruxsatini olishi kerak.

Patent egasi o'z xohishiga ko'ra ruxsat biron-bir shart va (yoki) cheklovlar bilan berilishini oldindan ta'kidlab o'tishga haqli.

Patent egasining huquqi uning ruxsatisiz fuqarolik muomalasiga kiritilgan nav urug'ligining ko'chat materialidan yetishtirilgan o'simlik materialiga yoki nasldor hayvonlardan yetishtirilgan tovarbop hayvonlarga nisbatan ham amal qiladi.

Ushbu moddaning ikkinchi qismida ko'rsatilgan harakatlarni navning urug'lik, ko'chat materialiga yoki zotning nasl materialiga nisbatan amalga oshirish uchun:

agar bu material o'zida muhofaza qilinayotgan nav, zot belgilarini asosan saqlab qolgan bo'lsa va ana shu muhofaza qilinayotgan nav yoki zot boshqa nav yoki zotning belgilarini asosan saqlab qolgan nav yoki zot bo'lmasa;

agar bu material ushbu Qonunning 10-moddasiga muvofiq muhofaza qilinayotgan nav yoki zotdan aniq-ravshan farq qilmaydigan bo'lsa;

agar bu material muhofaza qilinayotgan nav yoki zotdan bir necha marta foydalanishni talab qilayotgan bo'lsa, patent egasining ruxsatini olish zarur.

Agar nav yoki zot:

dastlabki nav yoki zotning eng muhim belgilarini o'zida saqlab qolgan bo'lsa va bu nav yoki zot ham o'z navbatida o'zidan oldingi dastlabki nav yoki zot genotipi yoxud genotiplar kombinatsiyasini aks ettiradigan asosiy belgilarni saqlagan holda ularning eng muhim belgilarini o'zida saqlab qolgan bo'lsa;

tabiiy yoki hosil qilingan mutantni saralab olish, dastlabki nav o'simliklari yoki zot hayvonlaridan ayrim mutantni saralab olish, bekkross, nav yoki zotni gen injeneriyasi usullari bilan o'zgartirish kabi turli usullarni qo'llash tufayli yuz bergan farqlarni istisno ettanda, dastlabki nav yoki zotdan aniq-ravshan ajralib tursa va oldingi nav yoki zotning genotipi yoxud genotiplar kombinapiyasiga mos kelsa, o'zida boshqa (dastlabki) nav yoki zotning belgilarini asosan saqlab qolgan nav yoki zot deb e'tirof etiladi.

Bir nechta patent egasiga tegishli patent bilan muhofaza qilingan seleksiya yutug'idan foydalanishdagи o'zaro munosabatlar ular o'rtaсидаги kelishuvga muvofiq belgilanadi. Bunday kelishuv

bo'limasa, har bir patent egasi muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'idan o'z xohishi bo'yicha foydalanishi mumkin, biroq muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'iga boshqa patent egalarining roziligidan mutlaq litsenziya berishga yoki patentdan boshqa shaxsning foydasiga voz kechishga haqli emas.

31-modda. Patent egasining huquqlaridan istisnolar

Muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'idan:

shaxsiy va notijorat maqsadlarida foydalanish;

sinov-tajriba maqsadlarida foydalanish;

boshqa navlar yoki zotlar yaratish uchun dastlabki nav yoki zot sifatida foydalanish;

korxona, xo'jalik patent egasidan olgan navli urug'lilik va nasl materialidan ikki yil davomida takror yetishtirish uchun ana shu korxona, xo'jalik hududida foydalanish patent egasining huquqlarini buzish deb e'tirof etilmaydi.

32-modda. Patent egasi huquqlarining tugashi

Muhofaza qilinayotgan nav yoki zotga doir har qanday material O'zbekiston Respublikasi hududida patent egasining o'zi tomonidan yoki uning roziligi bilan sotish yoxud boshqa usullarda o'tkazish orqali yoxud qayta ishlash va iste'mol maqsadlarida tegishli botanik yoki zoologik turdag'i nav yoki zot muhofaza qilinmaydigan mamlakatga olib chiqish orqali fuqarolik muomalasiga kiritilganidan keyin muhofaza qilinayotgan nav yoki zotning har qanday materialiga doir xatti-harakatlarga nisbatan patent egasining <huquqi amal qilmaydi.

Agar navni yoki zotni sotish va boshqa usullarda o'tkazish ushbu nav yoki zotni keyinchalik ko'paytirishga qaratilgan bo'lsa yoxud tegishli oila turkumi yoki turdag'i nav yoxud zot muhofaza qilinmaydigan mamlakatlarga ko'paytirish maqsadida navning o'simlik materialini yoki zotning nasl materialini olib chiqib ketish bilan bog'liq bo'lsa, ushbu modda birinchi qismining shartlari bu nav yoki zotlarga nisbatan tatbiq etilmaydi.

33-modda. Patent egasi huquqining buzilishi

Ruxsat olmagan holda:

seleksiya yutug'ini yetishtirish va takror yetishtirish (ko'paytirish);

seleksiya yutug'ini nav yoki nasllik konditsiyalariga yetkazish;

muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'idan foydalangan holda yaratilgan mahsulotni sotishga taklif qilish, sotish va boshqacha tarzda fuqarolik muomalasiga kiritish;

saqlash, olib kirish, olib chiqish;

ma'lumotlar Apellatsiya kengashiga yoki talabnoma beruvchi yoxud patent egasining huquqlarini himoya qilishga qaratilgan rasmiy taomillarni amalga oshirayotgan shaxsga oshkor etilishini istisno

qilgan holda, seleksiya yutug'iga oid tijorat siri hisoblangan ma'lumotlarni oshkor qilish patent egasi huquqlarining buzilishi deb e'tirof etiladi.

V. PATENT AMAL QILISHINING TUGATILISHI

34-modda. Patentni haqiqiy emas deb e'tirof etish

Patent o'zining butun amal qilish muddati davomida, agar:

seleksiya yutug'i patent berish sanasida yangilik yoki farqlanish mezonlariga mos kelmagan bo'lsa;

patent talabnama beruvchi taqdim etgan seleksiya yutug'ining turdoshlik va barqarorlik mezonlariga mosligi to'g'risidagi tasdiqlanmagan ma'lumotlarga asosan berilgan bo'lsa, patentga nisbatan e'tiroz bildirilishi va u haqiqiy emas deb e'tirof etilishi mumkin.

Har qanday shaxs Apellatsiya kengashiga patentni ushbu moddaning birinchi qismida nazarda tutilgan asoslar bo'yicha haqiqiy emas deb topish to'g'risidagi appellatsiya berishi mumkin.

Apellatsiya kengashi appellatsiya nusxasini patent egasiga jo'natadi, patent egasi uch oylik muddat ichida dalil-asosli javob qaytarishi lozim.

Apellatsiya kengashi, agar seleksiya yutug'ini qo'shimcha ravishda sinovdan o'tkazish zarurati yuzaga kelmasa, appellatsiya bo'yicha olti oy ichida qaror qabul qiladi.

Apellatsiya kengashining qarori ustidan qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran olti oy ichida sudga shikoyat qilinishi mumkin.

35-modda. Patentning amal qilishini muddatidan ilgari tugatish

Patentning amal qilishi:

patentni o'z kuchida saqlab turganlik uchun patent bojlarini belgilangan muddatda to'lanmasa;

patent egasi Patent idorasiga patentdan voz kechish to'g'risida ariza topshirsa, muddatidan ilgari tugatiladi.

Patentning amal qilishi muddatidan ilgari tugatilganligi to'g'risidagi ma'lumot Patent idorasining rasmiy axborotnomasida e'lon qilinadi.

36-modda. Patentni bekor qilish

Quyidagi hollarda:

seleksiya yutug'i bundan buyon turdoshlik va barqarorlik mezonlariga muvofiq kelmay qolsa;

patent egasi ixtisoslashgan tashkilotlar yoki Patent idorasining so'roviga binoan o'n ikki oy ichida urug'liliklarni, ko'chat, nasl materiallarini, hujjatlar va axborotni seleksiya yutug'i o'z kuchini saqlab

qolganligini tekshirish uchun taqdim etmagan yoki shu maqsadlarda seleksiya yutug'ijoyning o'zida tekshirib ko'riliishi uchun imkoniyat yaratib bermagan bo'lsa;

seleksiya yutug'ining nomi bekor qilinayotgan, patent egasi esa boshqa munosib nomni taklif etmagan bo'lsa, patent bekor qilinadi.

Patentning bekor qilinganligi to'g'risidagi ma'lumotlar Patent idorasining rasmiy axborotnomasida e'lon qilinadi.

37-modda. Patentdan voz kechish

Patent egasi yozma ariza berib, patentdan voz kechish huquqiga ega.

Bir nechta patent egalaridan birining patentdan voz kechishi patentning amal qilishi tugatilishiga olib kelmaydi.

Patentdan voz kechish Patent idorasining patent egasidan yozma ariza olgan sanadan e'tiboran amal qila boshlaydi.

Patent egasi patentdan voz kechish niyati to'g'risida muallifni xabardor qilishi shart. Bunday holda muallif patentga egalik qilishda ustuvor huquqqa ega bo'ladi.

<Agar patent litsenziya shartnomasining obyekti bo'lsa va basharti shartnomada boshqacha tartib nazarda tutilgan bo'lmasa, patentdan faqat litsenziya egasining roziligi bilan voz kechish mumkin bo'ladi.

VI. YAKUNLOVCHI QOIDALAR

38-modda. Seleksiya yutug'iga bo'lgan huquqlarni boshqa shaxsga o'tkazish

Patent olish huquqi, patent berish haqidagi talabnama Patent idorasida ro'yxatga olinganligi natijasida kelib chiqadigan huquqlar, shuningdek patentdan kelib chiqadigan huquqlar har qanday yuridik yoki jismoniy shaxsga o'tkazilishi mumkin.

Huquqlarni boshqa shaxsga o'tkazish huquqlardan boshqa shaxs foydasiga voz kechish to'g'risidagi shartnomasi yoki litsenziya shartnomasi asosida, shuningdek qonun hujjatlariga muvofiq meros bo'lib o'tishi orqali amalgalash mumkin.

Seleksiya yutug'idan boshqa shaxs foydasiga voz kechish to'g'risidagi shartnomasi, shuningdek litsenziya shartnomasi Patent idorasida ro'yxatdan o'tkazilishi kerak.

39-modda. Seleksiya yutug'idan foydalanish huquqini boshqa shaxsga berish

Patent berilgan nav yoki zot litsenziya shartnomasining predmeti bo'lishi mumkin.

Patent egasi bo'lмаган har qanday yuridik yoki jismoniy shaxs patent bilan muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'idan patent egasining ruxsati bilangina litsenziya shartnomasi asosida foy-

dalanishga haqlidir.

Patent egasi seleksiya yutug'idan foydalanish huquqini har qanday shaxsga berish (ochiq litsenziya) to'g'risida Patent idorasiga ariza topshirishi mumkin. Bu holda patentni o'z kuchida saqlab turganlik uchun undiriladigan patent boji ellik foizga kamaytiriladi.

Patent egasining ochiq litsenziyaga bo'lgan huquqni boshqa shaxsga berish to'g'risidagi arizasi chaqirib olinmaydi.

Ochiq litsenziya olish istagini bildirgan shaxs patent egasi bilan litsenziya shartnomasini tuzishi shart.

Patent egasi mutlaq litsenziya yoki nomutlaq (oddiy) litsenziya bergen holda seleksiya yutug'idan foydalanish huquqini boshqa shaxsga o'tkazishi mumkin.

Mutlaq litsenziya berilganida litsenziyat seleksiya yutug'idan litsenziya shartnomasida ko'rsatilgan doirada foydalanish uchun mutlaq huquq oladi, seleksiya yutug'idan foydalanish huquqining litsenziyatga berilmaydigan qismi litsenziarda saqlanib qoladi.

Nomutlaq (oddiy) litsenziya berilganida litsenziar seleksiya yutug'idan foydalanish huquqini litsenziyatga berib, patentdan kelib chiqadigan barcha huquqlarni, shu jumladan boshqa shaxslarga litsenziya berish huquqini ham o'zida saqlanib qoladi.

40-modda. Majburiy litsenziya

Agar patent zgasi patent berilgan sanadan e'tiboran uch yil mobaynida seleksiya yutug'idan O'zbekiston Respublikasida foydalanmasa hamda litsenziya shartnomasi tuzishni rad etsa va, agar mazkur seleksiya yutug'idan foydalanmaslik jamiyat manfaatlariga daxl etadigan bo'lsa, bu seleksiya yutug'idan foydalanish istagidagi shaxs o'ziga majburiy litsenziya berishni so'rab ariza bilan sudga murojaat qilishi mumkin.

Majburiy litsenziya nomutlaq (oddiy) litsenziya tariqasida beriladi va uning egasiga patent egasidan dastlabki urug'lik, ko'chat yoki nasl materialini olish huquqini beradi.

Majburiy litsenziya faqat seleksiya yutug'idan ijozat etiladigan uslubda va litsenziyaga muvofiq foydalanilishini ta'minlay oladigan shaxsga beriladi.

Majburiy litsenziya patent egasining muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'idan foydalanishiga yoki seleksiya yutug'idan foydalanish uchunboshqa shaxsga litsenziyani berishiga to'sqinlik qilmaydi.

41-modda. Seleksiya yutug'idan foydalanish

Agar yetishtirilgan, takror yetishtirilgan, nav yoki nasllik konditsiyasiga yoki keyinchalik ko'pay-tirish darajasiga yetkazilgan urug'lik, ko'chat yoki nasl materiali o'zining morfologik, fiziologik va boshqa belgilari bo'yicha muhofaza qilinayotgan seleksiya yutug'ining rasmiy tavsifida aks ettirilgan ma'lumotlarga mos kelsa, seleksiya yutug'idan foydalanilgan deb hisoblanadi.

42-modda. Seleksiya yutuqlarini boshqa davlatlarda patentlash

O'zbekiston Respublikasining yuridik va jismoniy shaxslari seleksiya yutuqlarini qonun hujjatlarida belgilangan tartibda boshqa davlatlarda patentlash huquqiga ega.

43-modda. Chet ellik yuridik va jismoniy shaxslarning huquqlari

Chet ellik yuridik va jismoniy shaxslar ushbu Qonunda nazarda tutilgan huquqlardan O'zbekiston Respublikasining yuridik va jismoniy shaxslari bilan teng ravishda yoki kelishuv prinsipi asosida foydalanadilar.

44-modda. Nizolarni hal qilish

Seleksiya yutuqlarini yaratish, huquqiy muhofaza qilish va ulardan foydalanish sohasidagi nizolar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda hal qilinadi.

45-modda. Seleksiya yutuqlari to'g'risidagi qonun hujjatlarini buzganlik uchun javobgarlik

Seleksiya yutuqlari to'g'risidagi qonun hujjatlarini buzganlikda aybdor shaxslar belgilangan tartibda javobgar bo'ladilar.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY MAJLISINING QARORI

«Seleksiya yutuqlari to'g'risida»gi

O'zbekiston Respublikasining Qonuniga o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritish haqida

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi qaror qiladi:

1996 yil 30 avgustda qabul qilingan «**Seleksiya yutuqlari to'g'risida**»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 1996 yil, № 9, 133-modda; 1997 yil, № 4-5, 126-modda; 1999 yil, № 1, 20-modda) o'zgartirishlar va qo'shimchalar kiritilib, uning yangi tahriri tasdiqlansin (ilova qilinmoqda).

O'zbekiston Respublikasining

Prezidenti

I.Karimov

Toshkent shahri,

2002 yil 29 avgust